

Міністерство освіти і науки України
Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова

Кафедра економічної теорії та управління проектами

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ВИКОНАННЯ
ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ**

« ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ »

**для студентів усіх форм навчання за спеціальністю
073 «Менеджмент»**

Одеса 2019

УДК 330.43.

ББК 65.051.73

План НМВ 2019 р.

Рецензент – доц. Тардаскіна Т.М.

Бобровнича Н.С. Проектний аналіз: [методичні вказівки щодо виконання практичних занять для студентів за спеціальністю 073 «Менеджмент»] / Н.С. Бобровнича. І.Ю. Лебедєва– Одеса: ОНАЗ ім.О.С. Попова, 2019. – 30 с.

Укладачі : доц. Бобровнича Н.С., доц. Лебедєва І.Ю. Методичні вказівки містять теми практичних завдань, комплексне завдання та список рекомендованої літератури для виконання практичних занять з курсу "Проектний аналіз".

Рекомендовано студентам усіх форм навчання вищих навчальних закладів І-ІV рівнів акредитації, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент»

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри економічної
теорії та управління проектами і
рекомендовано до друку
Протокол №

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою
ОНАЗ ім. О.С. Попова
Протокол № 5
від 29 січня 2019

Бобровнича Н.С., Лебедєва І.Ю.
2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
2. ТЕМАТИКА ТА ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	9
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1. Тема. Проектний аналіз як навчальна дисципліна.....	9
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2. Тема. Концепція проекту.....	9
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3. Тема. Оточення проекту.....	10
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4. Тема. Життєвий цикл проекту.....	10
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5. Тема. Концепція затрат і вигод у проектному аналізі.....	12
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6. Тема. Цінність грошей у часі.....	12
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7. Тема. Грошовий потік.....	14
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8. Тема. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень.....	16
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9. Тема. Динамічний аналіз беззбитковості проекту.....	18
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 10. Тема. Оцінка і прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності.....	20
3. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ з дисципліни «Проектний аналіз».....	24
4. ВАРІАНТИ КОМПЛЕКСНОГО ЗАВДАННЯ.....	25
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	30

ВСТУП

Проектний аналіз використовується також у сучасній практиці управління економічним розвитком країни, регіону, району, населеного пункту для раціоналізації розподілу національних ресурсів. З огляду на багатоплановість, широту джерел фінансування різноманітних проектів і програм виникає нагальна потреба в опануванні світового досвіду розробки та впровадження проектів.

Проектний аналіз – це комплекс заходів, спрямованих на визначення доцільності здійснення проекту й забезпечення максимальних позитивних результатів від його реалізації. Він ґрунтується на методології визначення, порівняння та обґрунтування альтернативних управлінських рішень щодо інвестиційних проектів, яка дозволяє здійснювати вибір і приймати вивірені рішення в умовах обмеженості ресурсів.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Проектний аналіз» складена відповідно до освітньо-професійної програми ГСВО, варіативної компоненти освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 073 «Менеджмент».

Предметом є система і процес прийняття проектних рішень.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Проектний аналіз» ґрунтується на курсах «Економіка підприємства», «Маркетинг», «Статистика», «Аналіз господарської діяльності підприємств зв'язку», «Менеджмент» тощо.

Програма навчальної дисципліни складається з 4-х змістових модулів.

1. Методологія проектного аналізу.
2. Інструментарій проектного аналізу.
3. Процедури прийняття рішень у проектному аналізі.
4. Функціональні аспекти проектного аналізу.

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою дисципліни є формування системного уявлення про принципи, методи и засоби прийняття проектних рішень, що дає можливість раціонально використовувати наявні ресурси для задоволення суспільних і власних потреб.

Завданням дисципліни є формування сучасних знань про методи планування та аналізу реальних інвестиційних проектів, аналізу економічних показників розвитку підприємств зв'язку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

Вибір та класифікацію типу проекту. Чітку розробку мети проекту. Аналіз зовнішнього середовища проектів та визначення життєвого циклу проектів. Знати структуру і послідовності аналізу; методи проведення технічного, комерційного та інституціонального аналізів; методи проведення соціального та екологічного аналізів; методи проведення маркетингового та фінансового аналізів проекту; методи аналізу ризиків у інвестиційному проекті; методи аналізу економічної ефективності інвестиційних проектів.

вміти:

Розраховувати показники економічної ефективності проектів. Обґрунтовувати вибір проекту. Розробляти склад команди проекту. Визначати цілі аналізу проекту. Робити вимір результатів проектного аналізу. Обґрунтовувати результати проведення аналізу інвестиційного проекту.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин 4 кредити ЄКТС.

1. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. МЕТОДОЛОГІЯ ПРОЕКТНОГО АНАЛІЗУ

Тема 1. Базові положення проектного аналізу. Суть і зміст проектного аналізу. Предмет і мета проектного аналізу. Еволюція проектного аналізу. Концепція проектного аналізу. Принципи проектного аналізу.

Тема 2. Концепція проекту. Поняття проекту. Основні ознаки проекту. Економічна взаємозалежність проектів. Класифікація проектів. Середовище проекту. Учасники проекту.

Тема 3. Життєвий цикл проекту. Поняття життєвого циклу проекту. Передінвестиційна фаза проекту. Інвестиційна та експлуатаційна фази проекту. Визначення тривалості та вартості передінвестиційних досліджень

Змістовий модуль 2. ІНСТРУМЕНТАРІЙ ПРОЕКТНОГО АНАЛІЗУ

Тема 1. Концепція затрат і вигід у проектному аналізі. Визначення цінності проекту. Поняття явних і неявних вигід і затрат. Альтернативна вартість та її використання у проектному аналізі. Визначення вигід у проектному аналізі. Поняття затрат у проектному аналізі. Особливості визначення затрат у проектних розрахунках.

Тема 2. Цінність грошей у часі. Поняття майбутньої і теперішньої вартостей. Номінальна та реальна процентні ставки. Фактори, які впливають на вартість грошей.

Тема 3. Грошовий потік. Поняття грошового потоку. Проектний грошовий потік та його розрахунок. Особливості розрахунку проектного грошового потоку.

Змістовий модуль 3. ПРОЦЕДУРИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У ПРОЕКТНОМУ АНАЛІЗІ

Тема 1. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття проектних рішень. Принципи оцінки ефективності проектних рішень. Неформальні процедури відбору та оцінки проектів. Потоки грошових

коштів від реалізації проекту. Початкова інформація для оцінки ефективності проекту. Фінансові звіти за проектом. Фінансова оцінка проекту. Проектний грошовий потік.

Тема 2. Методика розрахунку основних фінансових критеріїв. Метод чистої теперішньої вартості. Метод внутрішньої норми прибутку. Метод окупності. Метод модифікації внутрішньої норми прибутку. Аналіз проектів з різними строками функціонування: метод ланцюгового заміщення та еквівалентного річного ануїтету. Порівняння проектів за допомогою різних критеріїв оцінки.

Тема 3. Динамічний аналіз безбитковості проекту. Управління структурою витрат за проектом. Поняття і розрахунок безбитковості проекту. Особливості визначення різних видів точки безбитковості проекту. Використання операційного лівериджу для прийняття проектних рішень. Особливості прийняття рішень в умовах динамічних змін.

Тема 4. Оцінка і прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності. Поняття ризику та невизначеності. Класифікація проектних ризиків. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків. Методи аналізу й оцінки ризиків інвестиційних проектів. Методи зниження ризиків.

Змістовий модуль 4. ФУНКЦІОНАЛЬНІ АСПЕКТИ ПРОЕКТНОГО АНАЛІЗУ

Тема 1. Маркетинговий аналіз. Мета і завдання маркетингового аналізу. Визначення меж та якісного складу аналізу ринку. Концепція попиту ринку. Аналіз ринкового середовища продукції проекту.

Тема 2. Технічний аналіз. Мета і завдання технічного аналізу. Етапи проведення робіт з технічного аналізу проектів. Визначення місцезнаходження проекту та обґрунтування вибору масштабу проекту. Вибір технології виробництва, устаткування та ідентифікація інфраструктури об'єкта проектування. Організація підготовки та здійснення проекту.

Тема 3. Інституційний аналіз. Мета і завдання інституційного аналізу. Оцінка впливу зовнішніх факторів на проект. Оцінка впливу внутрішніх факторів на проект.

Тема 4. Екологічний аналіз. Мета і суть екологічного аналізу. Зміст робіт з екологічного аналізу. Типи впливу проекту на навколишнє середовище. Методичні підходи до визначення та оцінки впливу проекту на навколишнє середовище.

Тема 5. Соціальний аналіз. Мета і завдання соціального аналізу. Зміст робіт з соціального аналізу. Соціальне середовище проекту та його оцінка. Проектування соціального середовища проекту.

Тема 6. Фінансовий аналіз. Мета і завдання фінансового аналізу. Особливості підготовки фінансового обґрунтування проекту. Фінансування проекту. Проведення фінансових розрахунків на прикладі конкретного проекту.

Тема 7. Економічний аналіз. Мета і завдання економічного аналізу. Оцінка економічної привабливості та ефективності проекту. Методичні підходи до визначення економічної вартості проекту. Оцінка впливу проекту на економіку країни.

2. ТЕМАТИКА ТА ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

Тема. Проектний аналіз як навчальна дисципліна

План заняття:

1. Предмет і мета проектного аналізу.
2. Концепція проектного аналізу.
3. Принципи проектного аналізу.

Питання для обговорення:

1. Комплекс яких проблем необхідно вирішувати підприємцю при виборі доцільного та ефективного вкладення власного капіталу.
2. Що є предметом проектного аналізу.
3. При вивченні реального проекту з позиції доцільності, які аспекти необхідно рахувати.
4. Сформулюйте основне питання проектного аналізу.
5. Сформулюйте основну мету проектного аналізу.
6. Які завдання проектного аналізу необхідно вирішувати для досягнення його основної мети.
7. Чим основна мета проектного аналізу відрізняється від мети бізнес – планування.
8. В чому основна мета проектного аналізу відрізняється від мети інвестиційного менеджменту.
9. На чому базується проектний аналіз.
10. Що являє собою концепція проектного аналізу.
11. Що є одним з головних завдань проектного аналізу.
12. Назвіть принципи проектного аналізу, розкрийте їх сутність.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

Тема. Концепція проекту

План заняття:

1. Поняття проекту.
2. Основні ознаки проекту.
3. Класифікація проектів.
4. Економічна взаємозалежність проектів.

Питання для обговорення:

1. Розкрийте зміст поняття «проект». У чому полягає цінність проекту? Чим проект відрізняється від програми чи плану?
2. Якими основними ознаками характеризується проект?
3. У чому полягають особливості проекту як системи?
4. Чому, на ваш погляд, існує таке різноманіття у тлумаченні поняття „проект”?

5. Дайте різні визначення проекту та їхню порівняльну характеристику. Яке визначення, на Вашу думку, є найповнішим?
6. Розкрийте сутність інвестиційного проекту. Чи усі проекти є інвестиційними?
7. Чим відрізняється звичайний проект від інвестиційного? Які ще види проектів ви знаєте?
8. Охарактеризуйте основні риси проекту.
9. Обґрунтуйте необхідність застосування класифікації проектів та охарактеризуйте основні напрямки класифікації проектів.
10. Поясніть класифікацію проектів за масштабом, складністю, якістю й тривалістю.
11. Поясніть необхідність визначення економічно залежних проектів для проекту, що розглядається.
12. У чому суть незалежних, взаємовиключаючих, умовних, заміщуючих та синергічних проектів? Поясніть, яким чином аналітик повинен розглядати ці види при проведенні аналізу визначеного проекту?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

Тема. Оточення проекту

План заняття:

1. Середовище проекту.
2. Оточення проекту.
3. Учасники проекту.
4. Мета й стратегія проекту.

Питання для обговорення:

1. Що таке оточення проекту? Як впливає оточення на реалізацію проекту?
2. Як впливають на проект фактори зовнішнього оточення?
3. Опишіть внутрішнє оточення проекту.
4. Визначте елементи внутрішнього та зовнішнього середовищ проекту. Яким чином вони впливають на оцінку проекту? Чи можна казати що проект впливає на своє оточення, а оточення впливає на проект. Чому?
5. Визначте та охарактеризуйте чинники зовнішнього середовища, що безпосередньо впливають на проект.
6. Назвіть та охарактеризуйте основних учасників проекту.
7. Яким чином впливають вид, клас, масштаб і тип проекту на визначення складу його учасників?
8. Дайте визначення мети проекту
9. Чому виникає необхідність встановленні генеральної та інших цілей проекту?
10. Що таке стратегія проекту? Які стратегічні напрямки ви знаєте?
11. У яких випадках існує потреба у застосуванні стратегічного аналізу?
12. Які аспекти треба враховувати при визначенні стратегії проекту?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4

Тема. Життєвий цикл проекту

План заняття:

1. Поняття життєвого циклу проекту.
2. Передінвестиційна фаза проекту.
3. Інвестиційна фаза проекту.
4. Експлуатаційна фаза проекту.

Питання для обговорення:

1. Визначте сутність життєвого циклу проекту.
2. З яких фаз складається життєвий цикл проекту? Дайте їм характеристику.
3. У чому полягає сутність аналізу альтернативних варіантів проекту?
4. Що слід відносити до основної діяльності за проектом?
5. Які підходи використовують у практиці проектного аналізу?
6. На які фази розподіляють життєвий цикл проекту?
7. Назвіть та охарактеризуйте стадії, фази проектування та фази впровадження життєвого циклу проекту.
8. Чим може бути обумовлена ідея проекту?
9. Назвіть причини відхилення варіантів проекту від плану.
10. Що розуміють під експертизою проекту?
11. Чого потребує комерційна експертиза проекту?
12. Чого потребує технічна експертиза проекту?
13. Чого потребує екологічна експертиза проекту?
14. Чого потребує соціальна експертиза проекту?
15. Чого потребує інституційна експертиза проекту?
16. Чого потребує фінансова експертиза проекту?

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ

1. Визначте мету, межі та інші ознаки проекту побудови комплексу у великому місті. Визначте базові роботи, які необхідно виконати на передінвестиційній, інвестиційній та експлуатаційній фазах.

2. Упорядкуйте такі види робіт за фазами, стадіями та етапами життєвого циклу проекту:

Таблиця 1

Види робіт	Черговість	Фаза	Стадія	Етап
1. Календарне планування будівельних робіт				
2. Прогнозування попиту на ринку з урахуванням очікуваного проникнення на ринок				
3. Підготовка території будівництва				
4. Визначення альтернативних способів досягнення мети проекту				
5. Ідентифікація початкових і досягнутих цілей				
6. Оцінка можливостей, пов'язаних з використанням ресурсів або продукції				
7. Вивчення місця розміщення об'єкта інвестиційного проекту (альтернативні варіанти)				
8. Визначення існуючого рівня національного виробництва				
9. Попередній відбір можливих постачальників				
10. Діагностика інвестованого об'єкта				

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

Тема. Концепція затрат і вигод у проектному аналізі

План заняття:

1. Поняття явних і неявних вигод і затрат.
2. Альтернативна вартість та її використання у проектному аналізі.
3. Визначення вигод у проектному аналізі.
4. Поняття затрат у проектному аналізі.

Питання для обговорення:

1. Сформулюйте основне завдання проектного аналізу.
2. Що слід розуміти під безповоротними витратами?
3. У чому полягає цінність проекту?
4. В чому полягає сутність концепції альтернативної вартості?
5. Що слід розуміти під неявними вигодами?
6. Які чинники впливають на зміну вартості грошей у часі?
7. Які методологічні принципи застосовують при розрахунку грошових потоків проекту?
8. Розкрийте сутність різних видів альтернативних рішень за проектом.
9. У чому полягає необхідність визначення явних і безповоротних витрат проекту?
10. У чому полягає концепція альтернативної вартості відносно різних видів ресурсів: капіталу, землі, праці?
11. Назвіть можливі типи альтернативних рішень.
12. У чому полягає сутність: взаємовиключних рішень, заміщувальних рішень, синергетичних рішень, взаємодоповнюючих рішень, умовних рішень?
13. Назвіть основну мету фінансового аналізу?
14. Охарактеризуйте більш поширені класифікаційні ознаки витрат.
15. Чим обумовлений поділ витрат на постійні та змінні?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6

Тема. Цінність грошей у часі

План заняття:

1. Поняття майбутньої і теперішньої вартостей.
2. Номінальна та реальна відсоткові ставки.
3. Фактори, що впливають на вартість грошей.

Питання для обговорення

1. Які методологічні принципи застосовуються при розрахунку грошових потоків проекту?
2. Які чинники впливають на зміну вартості грошей у часі?

3. У чому полягає сутність процесу дисконтування? У яких випадках застосовують дисконтування?
4. Які види грошових потоків використовують у практиці проектного аналізу?
5. Назвіть причини зміни вартості грошей у часі.
6. Чи завжди гроші змінюють свою цінність у часі і чому?
7. Поясніть сутність процесу дисконтування.
8. Чим відрізняються процеси компандування і дисконтування?
9. В яких випадках слід користуватися значеннями теперішньої вартості, а в яких — майбутньої?
10. Чи зміниться теперішня вартість, якщо складний процент нараховується частіше?
11. Чи існує взаємозалежність між поняттями реальної ціни та майбутньої вартості?
12. Назвіть чинники, що впливають на величину дисконтної ставки.
13. Як впливає значення ставки дисконту на цінність проекту.
12. Поясніть сутність поняття анuitету та назвіть його види.

Задача 1. Припустимо, сьогодні ви вирішили покласти на рахунок у банк 2000 грн. під 8% річних. Скільки грошей ви отримаєте через чотири роки? Скільки грошей ви отримаєте, якщо складний відсоток 8% нараховується щоквартально? Скільки грошей ви отримаєте через чотири роки в даному разі?

Задача 2. Уявіть, що ви святкуєте свою 19-у річницю. Батьки відкрили рахунок на ваше ім'я, з якого ви отримаєте 10 000 грн., коли вам виповниться 25 років. Якщо ставка дисконту становить 11%, скільки грошей має бути на рахунку сьогодні?

Задача 3. Перший захисник футбольної команди підписав трирічний контракт на 1000 тис. грн. Бонус на суму 100 тис. грн. виплачується відразу готівкою. Гравець має отримати 200 тис. грн. у вигляді заробітної плати наприкінці першого року, 300 тис. грн. — наступного року та 400 тис. грн. — наприкінці останнього року. Якщо дисконтна ставка становить 10%, чи дійсно цей контракт коштує 1000 тис. грн.? Яка теперішня вартість цього контракту?

Задача 4. Ви розглядаєте проект інвестицій, здійснивши який, ви отримуватимете 12 000 доларів щорічно протягом наступних десяти років. Якщо необхідна ставка доходу становить 15%, яку суму грошей вам потрібно інвестувати?

Задача 5. Припустимо, що вартість навчання в коледжі через 12 років, коли ваша дитина вступить до навчального закладу, становитиме 20 000 доларів. Зараз у вас є 10 000 доларів, які ви можете інвестувати. Яку необхідну ставку доходу на інвестиції ви потребуєте на наступні 12 років для покриття витрат на навчання?

Задача 6. Розрахуйте теперішню вартість сум грошей за такими даними:

Таблиця 1

Майбутня вартість, грн.	Кількість років	Відсоткова ставка, %	Теперішня вартість, грн.
498	7	13	
1 033	13	6	
14 784	23	4	
898 156	4	31	

Задача 7. За такими даними розрахуйте майбутню вартість сум грошей:

Таблиця 2

Теперішня вартість, грн.	Кількість років	Відсоткова ставка, %	Майбутня вартість, грн.
123	13	13	
2 555	8	8	

74 484	5	10	
167 332	9	1	

Задача 8. Інвестор вкладає кошти в проект, який приносить йому $Y\%$ річних доходу протягом 5 років. Відсотки нараховуватимуться щокварталу. Сума інвестицій складає Z грн. Розрахуйте майбутню вартість інвестицій. Дані для розрахунку надано у таблиці 3.

Таблиця 3

В-ти	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
$Y, \%$	6,0	4,5	5,0	4,0	4,2	4,8	6,2	6,0	4,5	5,0
$Z, \text{грн}$	110000,00	108000,00	102000,00	115000,00	112000,00	105000,00	110000,00	108000,00	102000,00	115000,00

Задача 9. Яку суму грошей треба вкласти в банк сьогодні, щоб через 4 роки одержати 10000 гривень при ставці дисконту 10% ?

Задача 10. Визначити майбутню вартість внеску та суму простого відсотку за рік за наступних умов: первісна сума внеску грошових коштів становить $PV = 1000$ грн., простий відсоток сплачується щоквартально, його ставка становить $r = 15\%$.

Задача 11. Визначити суму дисконту і теперішньої вартості внеску за простим відсотком за 1 рік за наступних умов: сума грошових коштів наприкінці року складатиме 800 грн., дисконтна ставка 20% за квартал.

Задача 12. Визначити майбутню вартість грошових коштів та суму складного відсотку за умов: первісна сума внеску становить 500 грн., ставка складного відсотку дорівнює 20% за рік, загальний період нарахування становить 4 роки.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7

Тема. Грошовий потік

План заняття:

1. Поняття грошового потоку.
2. Проектний грошовий потік та його розрахунок.
3. Особливості розрахунку проектного грошового потоку.

Питання для обговорення:

1. Дайте визначення грошовому потоку.
2. Коли використовується показник грошового потоку?
3. Які прогнозні величини використовуються при оцінці грошового потоку?
4. Як можна охарактеризувати рух грошового потоку?
5. Які існують підходи до визначення грошових потоків в залежності від методів його розрахунку?
6. Інвестиційне проектування при плануванні у часі, які три складові грошового потоку передбачає?
6. Визначте місце амортизації у грошовому потоці.
7. Як впливає амортизація на грошові потоки проекту?
8. Які методи нарахування амортизації застосовуються у проектному аналізі?

9. У чому полягає сутність рівномірного нарахування амортизації? Розкрийте його позитивні та негативні риси.
10. У чому полягають позитивні аспекти застосування методів прискореної амортизації. Охарактеризуйте відомі Вам методи прискореної амортизації.
11. Що таке активи та пасиви фірми, яка класифікація використовується при аналізі та прогнозуванні грошових потоків?
12. Як впливає інфляція на грошові потоки проекту? Як можна врахувати вплив інфляції на проект?
13. На які грошові надходження поділяються приливи?
14. На які витрати поділяються відливи?

Задача 1. Проект, здійснюється трьома фірмами і двома банками. Фінансова участь держави зводиться до отримання податків. Нехай на деякому кроці грошові потоки описуються (табл.1). Перевірити достатність коштів на цьому кроці.

Таблиця 1

Грошові потоки	
Найменування елемента грошового потоку	Значення
Виручка від реалізації (з ПДВ, акцизами та зборами)	+ 2100 д.од.
Виробничі витрати (з ПДВ за матеріальні витрати)	- 600 д.од.
Податки, одержувані державою	- 500 д.од.
Потік фірми 1 (фірма отримує гроші на цьому кроці)	- 600 д.од.
Потік фірми 2 (фірма отримує гроші на цьому кроці)	- 700 д.од.
Потік фірми 3 (фірма вкладає гроші на цьому кроці)	+ 200 д.од.
Потік банку 1 (отримання банком відсотків)	- 100 д.од.
Потік банку 2 (видача банком позики)	+ 300 д.од.

Задача 1. Показники роботи фірми характеризуються такими даними, грн.: виручка від реалізації – 1720, витрати – 945, амортизація – 85, виплата відсотків – 74, прибуток до оподаткування – 616, податки – 207. Операційний грошовий потік підприємства дорівнює:

а) 409 грн.; б) 483 грн.; в) 494 грн.; г) 568 грн.; д) 775 грн.

Задача 2. Усі активи підприємства на початок періоду становили 3157 грн., на кінець періоду – 3925 грн. Аналогічно вартість поточних активів підприємства відповідно дорівнювала 1234 грн. та 1565 грн. Амортизація за звітний період становила 134 грн.

Чисті капітальні витрати підприємства: а) 465 грн.; б) 571 грн.; в) 634 грн.; г) 725 грн.; д) 902 грн.

Задача 3. Усі активи підприємства на початок періоду становили 2934 грн., на кінець періоду – 3573 грн., постійні активи – відповідно 1573 грн. і 1694 грн. Поточна заборгованість за даний період дорівнювала також: відповідно 798 грн. та 744 грн. Амортизація становила 94 грн.

Приріст чистого робочого капіталу: а) 175 грн.; б) 269 грн.; в) 478 грн.; г) 572 грн.; д) 665 грн.

Задача 4. Діяльність підприємства характеризується такими даними: виручка від реалізації – 2350 грн., витрати – 1734 грн., амортизація – 74 грн. Постійні активи фірми на початок періоду становили 1124 грн., на кінець періоду – 1205 грн. Підприємство сплатило податків на суму 174 грн. Приріст чистого капіталу за даний період дорівнював 174 грн.

Грошовий потік з активів: а) 113 грн.; б) 155 грн.; в) 268 грн.; г) 287 грн.; д) 374 грн.

Задача 5. Існує проект створення невеликого підприємства для виробництва товару Х. Для цього треба придбати обладнання на суму 1800 тис. грн. та інвестувати в обігові кошти 500 тис. грн. Термін експлуатації обладнання — 3 роки. Амортизація нараховується

рівномірно. Передбачається, що на четвертий рік обладнання можна буде продати за 100 тис. грн. Продукт X випускатиметься в обсязі: перший рік – 190 тис. од.; другий рік – 360 тис. од.; третій рік – 500 тис. од. Реалізувати продукцію можна за ціною 5 грн. (у цінах року початку здійснення проекту). Витрати на одиницю товару плануються на рівні 1,5 грн. без амортизаційних відрахувань. Ставка податку на прибуток 30%. Розрахуйте грошовий потік за проектом, якщо альтернативна вартість капіталу 15%.

Задача 6. Компанія розглядає можливість заміни старого обладнання на нове, продуктивніше. Капітальні витрати на придбання нового обладнання — 25 тис. грн. Враховуючи, що устаткування буде списано за 5 років, компанія отримає податкову знижку у розмірі 10% від інвестицій. Старе обладнання, яке було куплено 6 років тому за ціною, еквівалентною 18 тис. грн., має термін служби 10 років і може бути продано зараз за 8 тис. грн. Використовуючи нове обладнання, підприємство має намір вийти на щорічний обсяг продажу 20 тис. грн. (за цінами року зміни обладнання) з обсягом валових щорічних витрат 13 тис. грн. Оцініть доцільність проекту, якщо очікуваний рівень інфляції 10%, а реальна ставка дисконту 12%. Ставка оподаткування прибутку компанії 30%.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8

Тема. Стандартні фінансові та неформальні критерії прийняття рішень

План заняття:

1. Принципи оцінки ефективності проектних рішень.
2. Неформальні процедури відбору та оцінки проектів.
3. Потoki грошових коштів від реалізації проекту.
4. Початкова інформація для оцінки ефективності проекту.
5. Фінансові звіти за проектом.
6. Фінансова оцінка проекту.
7. Проектний грошовий потік.

Питання для обговорення:

1. У чому полягає ефективність проекту?
2. Які види ефективності проекту ви знаєте?
3. Які основні критерії ефективності проекту?
4. На чому заснована оцінка результатів проекту? Що вона характеризує?
5. Що дозволяє виявити аналіз результатів проекту?
6. Від яких чинників залежить вибір конкретного критерію оцінки ефективності проекту?
7. Які методи застосовують при оцінці ефективності інвестування?
8. Охарактеризуйте поняття чистої теперішньої вартості й методику її розрахунку.
9. Що характеризує профіль проекту?
10. У чому полягає сутність й значення внутрішньої норми рентабельності?
11. Розкрийте істотну різницю між показниками чистої теперішньої вартості й внутрішньої норми рентабельності.
12. Назвіть основні переваги застосування показника BCR при оцінці ефективності проекту.
13. Охарактеризуйте основні правила використання критеріїв ефективності проектів.
14. Порівняйте різні критерії ефективності інвестиційних проектів.
15. У яких випадках проект можна вважати ефективним?
16. Які методи застосовують при оцінці ефективності інвестування?

17. Розкрийте сутність показника оцінки інвестування – чистий приведений дохід.
18. Розкрийте сутність показника оцінки інвестування – індекс рентабельності.
19. Розкрийте сутність показника оцінки інвестування – норма рентабельності.
20. Розкрийте сутність показника оцінки інвестування – внутрішня норма прибутковості.
21. Розкрийте сутність показника оцінки інвестування – строк окупності проекту.
22. Розкрийте сутність показника оцінки інвестування – коефіцієнт ефективності інвестицій. У яких випадках проект можна вважати ефективним?

Задача 1. Зробіть вибір з двох альтернативних проектів. Перший проект А розраховано на три роки. Первинні інвестиції за проектом складуть J грн, грошові потоки першого року – 100 000 грн., другого – 200 000 грн., третього – 500 000 грн.

Другий проект В розраховано на чотири роки. Первинні інвестиції за проектом складають L грн, грошові потоки першого року – 200 000 грн, другого – 200 000 грн, третього – 250 000 грн, четвертого – 400 тис. грн. Ставка дисконтування обох проектів складає R%. Дані для розрахунку подано у табл.1.

Таблиця 1

Вихідні дані для розрахунку

Варіант	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
J грн	520000	550000	580000	540000	550000	520000	540000	520000	530000	500000
L грн	450000	420000	460000	460000	450000	450000	460000	400000	440000	480000
R %	15	15	16	17	16	18	15	16	18	15

Задача 2 . П'ять років тому підприємство придбало комп'ютер. Термін експлуатації комп'ютера сім років. Розглядається проект заміни комп'ютера на новий, термін експлуатації якого теж сім років. Ціна старого комп'ютера – G грн., нового – W грн., амортизація нараховується рівномірно. Прибуток підприємства оподатковується за ставкою у 23%. Старий комп'ютер планується реалізувати. Дані для розрахунку надано у табл. 2.

Таблиця 2

Вихідні дані для розрахунку

Варіант	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z грн..	52000,00	54000,00	54000,00	55000,00	53000,00	56000,00	52000,00	54000,00	54000,00	55000,00
W грн..	15200,00	15400,00	15000,00	15300,00	15200,00	15400,00	15000,00	15300,00	15200,00	15400,00

Задача 3. За проектом передбачаються інвестиції у сумі В грн. Грошовий потік першого року складе 200 000 грн., другого – 150 000 грн., третього – 200 000 грн. і четвертого – 50 000 грн. Ставка дисконтування за проектом – Rq%. Оцініть ефективність проекту за допомогою критерію чистої приведеної вартості. Дані для розрахунку подано у табл. 3.

Таблиця 3

Вихідні дані для розрахунку

Варіант	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В грн..	570000	600000	620000	600000	560000	530000	600000	620000	600000	560000
Rq %	15	16	18	15	17	18	17	18	16	15

Задача 4. Розглядається проект, вигоди та витрати за яким наведені в таблиці 4:

Таблиця 4

Вихідні дані для розрахунку

Рік	0	1	2	3	4
Вигоди, грн		200	300	1000	1500
Витрати, грн	-1100	-700	-300	-100	100
Ставка дисконту 10%					
CFi: $(1+i)^{-t}$	-1100	-454,54	-	687,02	956,28
NPV -?					

Якщо ставка дисконту становитиме 10%, величина чистої теперішньої вартості (NPV) за проектом дорівнюватиме: а) 77,6 грн.; б) 105,3 грн.; в) 153,7 грн.; г) 164,8 грн.; д) 171,5 грн.

Задача 5. Розглядається проект, вигоди та витрати за яким наведені в таблиці (грн.): Рік 0, 1, 2, 3, 4. Вигоди: 200, 300, 1000, 1500. Витрати: -1100, -700, -300, -100, -100. Якщо ставка дисконту становитиме 10%, коефіцієнт вигоди—витрати (В/С) за проектом дорівнюватиме: а) 0,997; б) 1,000; в) 1,036; г) 1,021; д) 1,048.

Задача 6. Розглядається проект створення невеликого підприємства для виробництва товару Д. Для цього потрібно придбати обладнання на суму 1800 тис. грн. (у 0-й рік проекту). Термін його експлуатації три роки. Амортизація нараховується рівномірно. Передбачається, що на четвертий рік обладнання можна буде продати за 100 тис. грн. Виробництво продукту Д проводитиметься в обсязі: перший рік — 190 тис. од.; другий рік — 360 тис. од.; третій рік — 500 тис. од. Реалізувати продукцію можна за ціною 5 грн., матеріальні витрати (без урахування амортизаційних відрахувань) на одиницю товару плануються на рівні 1,5 грн. Ставка податку на прибуток дорівнює 30%, номінальна ставка дисконту — 20%. Величина чистої теперішньої вартості за проектом становитиме: а) 154963 грн., в) 842 500 грн., д) 322 253 грн., б) -56 913,58 грн., г) 1 206 975,3 грн.;

Задача 7. Розглядається проект, вигоди та витрати за яким наведені в таблиці, грн.: Рік: 0, 1, 2, 3, 4. Вигоди: -200, 300, 1200, 1500. Витрати: -1100, -700, -300, 0, 0. За ставкою дисконту 10% величина чистої теперішньої вартості за проектом дорівнює 371,2 грн. Визначити, за якою ставкою банківського відсотку проект втрачає рентабельність: а) 13%; б) 14%; в) 15%; г) 16%; д) 17%.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9

Тема. Динамічний аналіз беззбитковості проекту

План заняття:

1. Управління структурою витрат за проектом .
2. Поняття і розрахунок беззбитковості проекту.

3. Особливості визначення різних видів точки беззбитковості проекту.
4. Використання операційного лівериджу для прийняття проектних рішень.
5. Особливості прийняття рішень в умовах динамічних змін.

Питання для обговорення:

1. У чому полягає сутність беззбитковості проекту?
2. Які види витрат за проектом вам відомі?
3. Охарактеризуйте основні ознаки класифікації витрат проекту.
4. Яку роль відіграє структура витрат у питанні управління проектом?
5. Визначіть зв'язок між поняттями точка беззбитковості й запас фінансової міцності.
6. Що ви розумієте під точкою беззбитковості проекту? Як визначити точку беззбитковості проекту?
7. На чому заснована оцінка результатів проекту? Що вона характеризує?
8. Що дозволяє виявити аналіз результатів проекту?

Задача 1. Компанія «Н» виробляє бензинові добавки. Для вироблення 1 літра необхідно витратити сировини на 1,15 грн., а затрати праці становитимуть 2,6 грн. на літр.

- А. Чому дорівнюють змінні витрати на одиницю продукції?
- Б. Припустимо, що постійні витрати компанії дорівнюють 20 000 грн. на рік при виробництві 280 000 літрів продукції. Чому дорівнюють річні сукупні витрати?
- В. Якщо ціна продажу продукції становить 5,3 грн. за одиницю, чи досягає «Н» готівкової точки беззбитковості? При амортизації 130 000 грн. на рік визначте бухгалтерську точку беззбитковості.

Задача 2. Проект, що розглядається, коштує 500 000 грн., його життєвий цикл 5 років, він не має ліквідаційної вартості. По проекту застосовується лінійна амортизація до нульової залишкової вартості. Необхідна ставка прибутковості становить 15%, податок на прибуток – 35%. Прогнозований обсяг продажу продукції — 400 одиниць на рік. Ціна одиниці продукції дорівнює 3000 грн., змінні витрати на одиницю продукції — 1900 грн., а постійні витрати – 250 000 грн. на рік. Визначте готівкову, бухгалтерську та фінансову точки беззбитковості за проектом. При розрахунку не враховуйте податки.

Задача 3. При рівні виробництва 10 000 одиниць величина операційного лівериджу становить 4. Якщо обсяг продажу продукції зросте до 12 000 одиниць, якою буде відносна зміна операційного грошового потоку? Яким буде новий рівень операційного лівериджу: вищим чи нижчим? Поясніть.

Задача 4. Постійні витрати за проектом становлять 50 000 грн. на рік, операційний грошовий потік при обсязі продажу 3000 одиниць – 125 000 грн. Визначте величину операційного лівериджу. Якщо кількість проданої продукції зросте з 3000 до 4000 одиниць, наскільки збільшиться операційний грошовий потік? Якою буде нова величина операційного лівериджу?

Задача 5. Відомо, що при рівні випуску виробництва продукції 2000 одиниць величина операційного лівериджу дорівнює 2. Грошовий потік становить 4500 грн. Яким буде грошовий потік, якщо обсяг випуску зросте до 2500 одиниць? Якщо обсяг випуску знизиться до 1500? Якою буде нова величина операційного лівериджу в кожному випадку?

Задача 6. Визначити точку беззбитковості, силу (коефіцієнт) операційного лівериджу, запас безпеки при виробництві виробів в обсязі 3,5 тис. од. якщо постійні витрати - 28 тис. грн., змінні витрати 45 грн. за одиницю виробів, ціна реалізації - 58 грн./шт. Чи може підприємство знизити ціну на 20% і не мати збитку?

Задача 7. Підприємство реалізує за місяць 300 одиниць продукції за ціною 50 гривень за виріб. Змінні витрати на виготовлення одного виробу складають 26 грн., постійні витрати за період – 3200 грн.

Необхідно визначити точку беззбитковості виробництва. Під час розрахунку точки беззбитковості для виробництва одночасно різних виробів слід урахувати те, що вони мають різні змінні витрати. Тому треба розрахувати спочатку частку кожного виробу в загальному обсязі виробництва, а потім визначити загальний зважений дохід.

ПРАКТИЧНА СИТУАЦІЯ

Розглядається новий проект. Очікується продавати 500 одиниць продукції на рік з грошовим потоком 20 грн. за одиницю продукції на наступні 10 років. Прогнозований щорічний операційний грошовий потік має становити $20 \times 500 = 10\,000$ на рік. Ставка дисконту – 20%, початкові інвестиції – 55 000 грн.

А. Чому дорівнює NPV за основним варіантом?

Б. По закінченні першого року виконання проекту може бути припинено і його можливо продати за 40 000 грн. Якщо очікуваний обсяг продажу буде переглянуто, базуючись на результатах першого року, в якій ситуації доцільно відмовитись від інвестицій? Інакше кажучи, з якого очікуваного рівня продажу доцільно відмовитись від проекту?

В. Поясніть, чому вартість відмови від проекту – 40 000 грн. може розглядатися через рік як альтернативні витрати продовження виконання проекту?

Розгляньте інші сценарії розвитку подій.

Сценарій 1. Припустимо, що очікуваний обсяг продажу зросте до 750, якщо перший рік буде успішним, і знизиться до 250, якщо перший рік буде невдалим.

А. Якщо успіх та невдача однаково вірогідні, якою буде NPV проекту? Під час відповіді враховуйте можливість відмови від проекту.

Б. Яка вартість рішення відмови від проекту?

Сценарій 2. Припустимо, що проект збільшиться вдвічі через рік, бо вдвічі більше одиниць продукції може бути вироблено і продано. Звичайно, розширення проекту бажане лише у випадку, коли його реалізація проходить успішно. Якщо проект здійснюватиметься вдало, то очікуваний обсяг продажу після розширення становитиме 1500. Приймаючи вірогідність успішного та неуспішного здійснення проекту за рівні величини, якою буде NPV проекту? Пам'ятайте, що відмова від проекту можлива в разі невдачі. Чому дорівнює вартість рішення розширити проект?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 10

Тема. Оцінка і прийняття проектних рішень в умовах ризику та невизначеності

План заняття:

1. Поняття ризику та невизначеності.
2. Класифікація проектних ризиків.
3. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків.
4. Методи аналізу й оцінки ризиків інвестиційних проектів.
5. Методи зниження ризику.

Питання для обговорення:

1. Розкрийте сутність поняття «проектний ризик».
2. У чому полягає різниця між поняттями «невизначеність» і «ризик» в проекті?
3. Які класифікаційні ознаки проектного ризику ви знаєте?
4. Дайте характеристику різним видам ризику в проекті.
5. Які завдання поставлені перед аналізом проектного ризику?

6. Назвіть методи аналізу та прогнозування проектних ризиків і невизначеності, які ви знаєте.
7. У чому полягає сутність аналізу чутливості проектного ризику?
8. Розкрийте зміст аналізу сценаріїв проектного ризику.
9. Дайте характеристику аналізу моделей за методом «Монте-Карло» проектного ризику.
10. Розкрийте сутність хеджування як методу зниження ризику проекту.
11. Розкрийте сутність страхування як методу зниження ризику проекту.

Задача 1. Групою експертів було виділено низку ризиків проекту відкриття продуктового супермаркету, який надано в таблицях. За допомогою методу експертних оцінок проранжуйте ризики проекту.

Таблиця 1

Перелік чинників ризику проекту (варіант 1)

Ризик	Значущість ризику	Значення ризику
Підвищення цін на електроенергію	0,1	9
Підвищення цін на продукцію	0,15	10
Зниження рівня доходу населення	0,05	7
Відкриття нового супермаркету в цьому районі	0,3	8
Недотримання постачальниками умов договору	0,4	5

Таблиця 2

Перелік чинників ризику проекту (варіант 2)

Ризик	Значущість ризику	Значення ризику
Підвищення цін на електроенергію	0,4	8
Підвищення цін на продукцію	0,05	9
Зниження рівня доходу населення	0,15	4
Відкриття нового супермаркету в цьому районі	0,1	10
Недотримання постачальниками умов договору	0,3	7

Таблиця 3

Перелік чинників ризику проекту (варіант 3)

Ризик	Значущість ризику	Значення ризику
Підвищення цін на електроенергію	0,1	4
Підвищення цін на продукцію	0,05	9
Зниження рівня доходу населення	0,15	8
Відкриття нового	0,4	10

супермаркету в цьому районі		
Недотримання постачальниками умов договору	0,3	7

Таблиця 4

Перелік чинників ризику проєкту (варіант 4)

Ризик	Значущість ризику	Значення ризику
Підвищення цін на електроенергію	0,1	7
Підвищення цін на продукцію	0,05	9
Зниження рівня доходу населення	0,15	8
Відкриття нового супермаркету в цьому районі	04	4
Недотримання постачальниками умов договору	0,3	10

Таблиця 5

Перелік чинників ризику проєкту (варіант 5)

Ризик	Значущість ризику	Значення ризику
Підвищення цін на електроенергію	0,1	10
Підвищення цін на продукцію	0,3	7
Зниження рівня доходу населення	0,15	4
Відкриття нового супермаркету в цьому районі	0,4	8
Недотримання постачальниками умов договору	0,05	9

Таблиця 6

Перелік чинників ризику проєкту (варіант 6)

Ризик	Значущість ризику	Значення ризику
Підвищення цін на електроенергію	0,4	8
Підвищення цін на продукцію	0,3	7
Зниження рівня доходу населення	0,15	4
Відкриття нового супермаркету в цьому районі	0,1	10
Недотримання постачальниками умов договору	0,05	9

Таблиця 7

Перелік чинників ризику проекту (варіант 7)

Ризик	Значущість ризику	Значення ризику
Підвищення цін на електроенергію	0,1	10
Підвищення цін на продукцію	0,05	9
Зниження рівня доходу населення	0,15	4
Відкриття нового супермаркету в цьому районі	0,4	8
Недотримання постачальниками умов договору	0,3	7

Таблиця 8

Перелік чинників ризику проекту (варіант 8)

Ризик	Значущість ризику	Значення ризику
Підвищення цін на електроенергію	0,1	10
Підвищення цін на продукцію	0,05	9
Зниження рівня доходу населення	0,3	7
Відкриття нового супермаркету в цьому районі	0,4	8
Недотримання постачальниками умов договору	0,15	4

Таблиця 9

Перелік чинників ризику проекту (варіант 9)

Ризик	Значущість ризику	Значення ризику
Підвищення цін на електроенергію	0,1	10
Підвищення цін на продукцію	0,15	4
Зниження рівня доходу населення	0,05	9
Відкриття нового супермаркету в цьому районі	0,4	8
Недотримання постачальниками умов договору	0,3	7

Таблиця 10

Перелік чинників ризику проекту (варіант 10)

Ризик	Значущість ризику	Значення ризику
Підвищення цін на електроенергію	0,15	4
Підвищення цін на продукцію	0,05	9

Зниження рівня доходу населення	0,1	10
Відкриття нового супермаркету в цьому районі	0,3	7
Недотримання постачальниками умов договору	0,4	8

3. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ з дисципліни «Проектний аналіз»

1. Предмет і мета проектного аналізу.
2. Концепція проектного аналізу.
3. Принципи проектного аналізу.
4. Поняття та основні ознаки проекту.
5. Економічна взаємозалежність проектів.
6. Класифікація проектів.
7. Середовище проектів.
8. Учасники проекту.
9. Поняття життєвого циклу проекту.
10. Передінвестиційна фаза проекту.
11. Інвестиційна та експлуатаційна фази проекту.
12. Визначення цінності проекту.
13. Поняття явних і неявних вигід і затрат.
14. Альтернативна вартість проекту.
15. Особливості визначення вигід і витрат у проектному аналізі.
16. Поняття майбутньої і теперішньої вартостей.
17. Номінальна та реальна відсоткові ставки.
18. Фактори, які впливають на вартість грошей.
19. Поняття грошового потоку.
20. Проектний грошовий потік та його розрахунок.
21. Урахування інфляції в проектному аналізі.
22. Принципи оцінки ефективності проектних рішень.
23. Методика розрахунку основних фінансових критеріїв.
24. Фінансовий профіль проекту.
25. Порівняння проектів за допомогою різних критеріїв оцінки.
26. Управління структурою витрат за проектом.
27. Поняття і розрахунок беззбитковості проекту.
28. Особливості визначення різних видів точки беззбитковості проекту.
29. Використання операційного левериджу для прийняття проектних рішень.
30. Поняття ризику та невизначеності. Класифікація проектних ризиків.
31. Причини виникнення та наслідки проектних ризиків.
32. Методи аналізу й оцінки ризиків інвестиційних проектів.
33. Методи зниження ризику.

34. Мета і завдання маркетингового аналізу.
35. Аналіз ринкового середовища продукції проекту.
36. Побудова маркетингової концепції.
37. Мета, завдання й етапи технічного аналізу.

4. ВАРІАНТИ КОМПЛЕКСНОГО ЗАВДАННЯ

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 1

1. Комплекс яких проблем необхідно вирішувати підприємцю при виборі доцільного та ефективного вкладення власного капіталу.
2. Які основні критерії ефективності проекту?
3. Які класифікаційні ознаки проектного ризику ви знаєте?
4. При внеску у 1000 гривень і позиковій ставці 20% сума відсотка за рік становить:
а) 150 грн.; б) 200 грн. ; в) 250 грн.;
5. Задача

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 2

1. Які завдання проектного аналізу необхідно вирішувати для досягнення його основної мети.
2. Інвестиційне проектування при плануванні у часі які три складові грошового потоку передбачує?
3. Охарактеризуйте поняття чистої теперішньої вартості й методику її розрахунку.
4. Через два роки особа одержить 121 гривню при 10 % складній позиковій ставці. Тоді сума внеску складатиме: а) 90 грн.; б) 100 грн.; в) 110грн; г) 120 грн.
5. Задача.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 3

1. Чим основна мета проектного аналізу відрізняється від мети бізнес – планування.
2. На які витрати поділяються відливи?
3. У чому полягає сутність аналізу чутливості проектного ризику?
4. Підприємство одержало позику на 1 рік у розмірі 100 тис. грн. з умовою повернення 120 тис. грн. – позикова ставка складатиме: а) 9%; б)10% в)15%; г) 20%.
5. Задача.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 4

1. Назвіть принципи проектного аналізу, розкрийте їх сутність.
2. На які грошові надходження поділяються припливи?
3. Розкрийте зміст аналізу сценаріїв проектного ризику.
4. При внеску 1000 гривень і позиковій ставці 20% сума відсотка за 2 роки становить: а) 220 грн.; б) 240 грн.; в) 400 грн.; г) 440 грн.

5. Задача.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 5

1. Якими основними ознаками характеризується проект?
2. Як впливає амортизація на грошові потоки проекту? Які методи нарахування амортизації застосовуються у проектному аналізі?
3. Що ви розумієте під точкою беззбитковості проекту? Як визначити точку беззбитковості проекту?
4. Через два роки особа одержить 242 гривні при 10% складній позиковій ставці. Тоді сума внеску складатиме: а) 200 грн.; б) 210 грн.; в) 215 грн.; г) 220 грн.
5. Задача.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 6

1. Розкрийте зміст поняття «проект». У чому полягає цінність проекту? Чим проект відрізняється від програми й плану?
2. Що таке активи та пасиви фірми, яка класифікація використовується при аналізі та прогнозуванні грошових потоків?
3. Дайте характеристику аналізу моделей за методом «Монте-Карло» проектного ризику.
4. Ви одержали позику на 1 рік у розмірі 20 тис. грн. з умовою повернення 24 тис. грн. – позикова ставка складатиме: а) 9 %; б) 10%; в) 15 %; г) 20%.
5. Задача.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 7

1. Поясніть необхідність визначення економічно залежних проектів для проекту, що розглядається.
2. У чому полягає сутність рівномірного нарахування амортизації? Розкрийте його позитивні та негативні риси.
3. Надайте визначення грошовому потоку. Коли використовується показник грошового потоку?
4. Якщо позикова ставка складатиме 10% річних, тоді при одержанні позики у 1000 гривень на 3 роки треба сплатити за весь період використання позики: а) 200 грн.; б) 221 грн.; в) 300 грн.; г) 331 грн.
5. Задача.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 8

1. У чому суть незалежних, взаємовиключаючих, умовних, заміщуючих та синергічних проектів? Поясніть, яким чином аналітик повинен розглядати ці види при проведенні аналізу визначеного проекту?
2. Чинники, що впливають на величину дисконтної ставки.
3. Розкрийте сутність поняття «проектний ризик».

4. Ви одержали позику на 1 рік у розмірі 40 тис. грн. з умовою повернення 48 тис. грн. – позикова ставка складатиме: а) 9 %; б) 10%; в) 15 %; г) 20%.
5. Задача.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 9

1. Що таке оточення проекту? Як впливає оточення на реалізацію проекту?
2. Чим відрізняються процеси компандування і дисконтування?
3. Визначте зв'язок між поняттями точка беззбитковості й запас фінансової міцності.
4. Якщо позикова ставка складатиме 10% річних, тоді при одержанні позики у 1000 гривень на 3 роки треба сплатити за весь період використання позики:
а) 200 грн.; б) 221 грн.; в) 300 грн.; г) 331 грн.
5. Задача.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 10

1. Як впливають на проект фактори зовнішнього оточення?
2. Причини зміни вартості грошей у часі.
3. Які види витрат за проектом Вам відомі?
4. Через два роки особа одержить 242 гривні при 10% складній позиковій ставці. Тоді сума внеску складатиме: а) 200 грн.; б) 210 грн.; в) 215 грн.; г) 220 грн.
5. Задача.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 11

1. Опишіть внутрішнє оточення проекту.
2. Які методологічні принципи застосовують при розрахунку грошових потоків проекту?
3. У чому полягає сутність беззбитковості проекту?
4. Підприємство одержало позику на 1 рік у розмірі 100 тис. грн. з умовою повернення 120 тис. грн. — позикова ставка складатиме:
а) 9%; б) 10%; в) 15 %; г) 20%.
5. Задача.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 12

1. Визначте та схарактеризуйте чинники зовнішнього середовища, що безпосередньо впливають на проект.
2. У чому полягає сутність процесу дисконтування? У яких випадках застосовують дисконтування?
3. Яку роль відіграє структура витрат у питанні управління проектом?
4. При внеску у 1000 гривень і позиковій ставці 25 % сума відсотка за рік становить:
а) 150 грн.; б) 200 грн.; в) 250 грн.;
5. Задача.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 13

1. Схарактеризуйте основних учасників проекту.
2. Що слід розуміти під неявними вигодами?
3. У чому полягає сутність й значення внутрішньої норми рентабельності?
4. Якщо позикова ставка складатиме 15% річних, тоді при одержанні позики у 1000 гривень на 3 роки треба сплатити за весь період використання позики:
а) 150 грн.; б) 250 грн. в) 300 грн.; г) 450 грн.
5. Задача.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 14

1. Що таке стратегія проекту? Які стратегічні напрямки ви знаєте?
2. Назвіть основну мету фінансового аналізу?
3. Назвіть основні переваги застосування показника BCR при оцінці ефективності проекту.
4. Якщо позикова ставка складатиме 12% річних, тоді при одержанні позики у 1000 гривень на 3 роки треба сплатити за весь період використання позики:
а) 120 грн.; б) 220 грн.; в) 300 грн.; г) 360 грн.
5. Задача.

КОМПЛЕКСНЕ ЗАВДАННЯ 15

1. З яких фаз складається життєвий цикл проекту? Дайте їм характеристику.
2. Що слід розуміти під безповоротними витратами?
3. Які основні критерії ефективності проекту?
4. Якщо позикова ставка складатиме 10% річних, тоді при одержанні позики у 1000 гривень на 2 роки треба сплатити за весь період використання позики:
а) 100 грн.;
б) 150 грн.;
в) 200 грн.;
г) 250 грн.
5. Задача.

Задача

до пункту 5 комплексного завдання

Виконати аналіз і оцінку бізнес-проекту, якщо інвестиції в бізнес склали – 1000 грн. Очікувані доходи (CF_i) від інвестицій за n років складуть:

1 рік – CF_1 ; 2 рік – CF_2 ; 3 рік – CF_3 ; 4 рік – CF_4 ; 5 рік – CF_5 . Ставка дисконтування $r\%$. (Вихідні дані надані в табл.2).

Потрібно розрахувати: 1) чистий дисконтований дохід (NPV) за 5 років, (розрахунок звести в табл. 1); 2) індекс прибутковості (PI); 3) терміни окупності – простий і дисконтований; 4) внутрішню норму прибутковості (IRR).

Таблиця 1

Годы	Сума інвестицій, тис. грн.	Грошові потоки, тис. грн (CF)	Чисті грошові потоки, тис. грн.	Чистий дисконто ваний дохід, тис. грн. (NPV)
1 рік				
2 рік				
3 рік				
4 рік				
5 рік				
Всього				

Таблиця 2

Роки/ Інв./ грош. пот.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
И	$5 \cdot 10^5$	$5,5 \cdot 10^5$	$6 \cdot 10^5$	$6,5 \cdot 10^5$	$7 \cdot 10^5$	$7,5 \cdot 10^5$	$4,5 \cdot 10^5$	$4 \cdot 10^5$	$8 \cdot 10^5$	$8,5 \cdot 10^5$
CF1	$2 \cdot 10^5$	$1 \cdot 10^5$	$3 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$3 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$1 \cdot 10^5$	$4 \cdot 10^5$	$4 \cdot 10^5$
CF2	$1 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$4 \cdot 10^5$	$3 \cdot 10^5$	$4 \cdot 10^5$	$3 \cdot 10^5$	$3 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$3 \cdot 10^5$	$4 \cdot 10^5$
CF3	$1,5 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$3 \cdot 10^5$	$3 \cdot 10^5$	$4 \cdot 10^5$	$3 \cdot 10^5$	$1 \cdot 10^5$	$3 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$
CF4	$2 \cdot 10^5$	$4 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$4 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$
CF5	$4 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$4 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$3 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$2 \cdot 10^5$	$3 \cdot 10^5$
r %	15	20	15	20	15	20	15	20	15	20

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Управление проектами: учеб. пособ./ Ю. И. Бурименко, Н. С. Бобровнича, Л. В. Галан, И. Ю. Лебедева; под ред. Ю.И. Бурименко. – Одесса: ОНАС им. А.С. Попова, 2013. – 212 с.
2. Бурименко Ю.И. Проектный анализ: учеб. пособ. / Бурименко Ю.И., Бобровнича Н.С., Лебедева И. Ю. – Одесса: ОНАС им. А.С. Попова, 2014. – 160 с.
3. Мазур И. И. Управление проектами: Учеб. пособ. для вузов / Мазур И. И., Шапиро В. Д., Ольдерочче Н. Г. – М.: экономика, 2001. - 574 с.

4. Проектний аналіз [Текст]: підручник/ С. С. Аптекар, Ю. Л. Верич. – Донецьк : ДонНУЕТ, 2008. – 308 с.
5. Бардиш Г. О. Проектний аналіз [Текст]: підручник. / Бардиш Г. О.. – К.: Знання, 2006. – 415 с.
6. Бोगоявленська Ю.В. Проектний аналіз: Навч. посіб. для вузів. – К: Конкорд, 2006. – 336 с.
7. Верба В.А.. Проектний аналіз: Підручник/ Верба В.А., Загородніх О.А. – К.: КНЕУ, 2000. – 322 с.
8. Митяй О.В. Проектний аналіз [Текст]: навч. посіб. / Митяй О. В. – К., 2011. – 311 с.
9. Опорний конспект з дисципліни «Проектний аналіз» для студентів спеціальності 6.050107 „Економіка будівництва”./Укладач Л. Г. Чеканова. – Харків: ХНАМГ, 2007. – 111 с.
10. Никонова И. А. Проектный анализ и проектное финансирование / Никонова И. А. – М.: Альпина Паблишер, 2012. – 154 с.
11. Пушкар Т. А. Конспект лекцій з дисципліни «Проектний аналіз» (для студентів освітньо – кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» і слухачів другої вищої освіти спеціальності 7.03050401 «Економіка підприємства» (за видами економічної діяльності) / Ачкасов А. Є., Груба Г. І., Пушкар Т. А. / Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ, 2013. – 93 с.